

beste Overbevisning, vilde den have arbejdet derfor, have sat sine Kræfter ind derpaa, sat sin Eksistens ind derpaa. Men det Mødsatte har netop været Tilfældet. Der har under Forhandlingerne om og Forberedelserne af denne Sag, under Overvejelserne af de forskjellige Planer været viist en, som jeg siger, endog saa ualmindelig høi Grad af Samlen og Bakken fra den høitærede Regjerings Side. Man har snart sagt os, at det store befæstede Kjøbenhavn vilde komme til at virke hæmmende paa Forsvaret, og derfor maatte den opgives; man har snart fremstillet netop dette Forslag for os og det med en saadan Vægt som Led af Forsvarsplanen, at det jo i det Hele taget maatte siges, at det var det eneste Væsentlige og det, uden hvilket alt Andet intet Værd havde. Snart har man havt lovfast bundne Garnisoner og Dele af Artilleriet i Sylland, snart har man med samme Stykke sagt, at det er nødvendigt, at en stor Del deraf sammendrages paa Sjælland. Snart har Regjeringen betegnet denne Sag som den Fædrelandets Livsag, som det ikke kunne forsvares længere at opsaette, og snart derefter har man ladet det falde, og det med en udtrykkelig Tilkjendegivelse af, at den maatte vige for Hensynet til Magtspørgsmaalet. Og endelig har man set denne Sag anvendt paa en Maade, som ikke jeg har været istand til at kunne opfatte anderledes end som en taktisk, politisk Bevægelse. Jeg sigter herved til den Behandling, denne Sag blev underkastet ifjor i det andet Thing. Det andet Thing, det høie Landsthing, har jo nylig indført en hel ny parlamentarisk Praxis, idet det har givet sig til paa en endog saa solen Maade at kritisere og skarpt at bedømme det andet Things Færd. Jeg sigter til den forleden vedtagne Dagsorden i Landsthinget. Jeg siger: det er en ny Fremgangsmaade, jeg kjender intet Exempel derpaa i vor politiske Historie; men jeg skal ikke i den Henseende gjøre Gjengæld eller blot forsøge derpaa. Jeg skal nemlig indrømme, at det høie Landsthing har under Behandlingen af Forsvarssagen været væsentlig, om ikke ansvarsløs, saa dog uansvarlig; thi det har fra denne Sags Begyndelse, ialtfald under den nuværende Regjering, intet Skridt gjort udenfor, hvad Regjeringen har foreslaaet. Ganske vist, dengang Ministeriet Fønnesbed opnaaede her i Folkethinget den største Bevilling, som nogen Repræsentation her i dette Land nogensinde har tilbudt, da blev denne Sag modtaget med stor Kølighed i det andet Thing, den visnede i et Udvalg endog uden Vigtale, men under denne Regjering er det vist, at det andet Thing ikke har gjort

Andet end at sanktionere, hvad Regjeringen har foreslaaet, og det enten Forslaget kom med den Belysning, at den store Befæstning af Kjøbenhavn vilde hæmme Forsvaret, eller det kom med den Belysning, at det var det eneste Nødvendige. Utsaa, det andet høie Thing har absolut sluttet sig til Regjeringen i denne Sag. Jeg kritiserer det ikke derfor, men faktisk er det Tilfældet, og det er ligesaa vist og bekjendt, at den Behandlingsmaade, hvorunder Sagen blev henlagt ved en Dagsorden i det andet Thing ifjor, stete under særlig Værdelse fra den høie Regjerings Side og stete paa et Tidspunkt, hvor det var af Vigtighed og Betydning for Regjeringen at skaffe sig en Tillids erklæring netop fra det andet høie Thing. Men denne Ansvarsløshed overser Sagen har ogsaa gjort sig gjældende i selve Realiteten af de Forslag, der ere fremsatte, thi derom kan der dog ikke være delte Meninger mellem Nogen, at den høitærede Regjering end ikke i sine mest fantastiske Drømme har kunnet tænke sig Muligheden af at gennemføre et Forslag som det, der her er fremsat, thi tvertimod, istedetfor at nærme sig til Folkethingets tidligere Tilbud, har den Skridt for Skridt fjernet sig derfra og opstillet Fordringer, som den maatte vide i og for sig vare og maatte blive til en absolut Hindring for denne Sags Gjennemførelse. Vi kjende jo iøvrigt ogsaa den samme Behandlingsmaade fra Finantsloven. Det er nu blevet ligefrem til en Bane, som Ingen lægger mere Mærke til, at der paa Finantsloven Mar efter Mar foreslaas Bevillinger af 5—6 Millioner Kroner til Forsvaret, men under den fra alle Sider anerkjendte Forudsætning, at man kan slaa mere end det Halve af. Jeg synes, at, naar man een eller to Gange havde opført dette Skuepil, maatte man i den Henseende have faaet Forstand nok paa, at det behøvede ikke at gentages oftere. Ved det private Initiativ er, som bekjendt, flere organiske Love med Hensyn til Ordningen af Hæren blevne gennemførte, og det jo, som bekjendt, uden væsentlig Medvirkning fra Ministeriets Side, men jeg skal være den Første til at anerkjende, at paa intet Omraade er det private Initiativ mindre hjemme end paa det militære, og først og sidst hvor en saadan Lov bliver gennemført af dem, der mangle Forstaaelse af Forudsætningerne derfor. Men ogsaa i Ministeriets egne indre solidariske Forhold gjør denne Ansvarsløshed sig gjældende paa en meget mærkelig Maade. Dengang da vi sidst i en dansk lovgivende Forsamling vedtog Forsvarsforanstaltninger, der berørte Fæstningsanlæg — ja det var egentlig ikke sidst, jeg kan snarere sige først,